

ARTA POVESTITULUI

David Iliffe de la organizația Children Worldwide este maestru în arta povestitului. S-a folosit de această artă pentru a transmite adevărul mesajului creștin miilor de copii și tineri cu care a lucrat de-a lungul anilor. În acest număr de Resurse Primare ne împărtășește câteva secrete și idei utile despre cum să faceți ca o povestire să prindă viață și cum să captați atenția audienței.

Spunerea unei povestiri

Deși ne vom baza pe abordarea biblică, principiile sunt aceleași pentru orice fel de povestire.

Oricine poate spune o poveste, dar sunt foarte puțini care o spun atât de bine și de meșteșugit încât îi fac pe cei care ascultă să rămână încremeniți în scaunul lor și să soarbă fiecare cuvântul rostit. Există o artă a spunerii de povești și, atunci când este dobândită, poate deschide uși pentru ani întregi de entuziasm și de plăcere răsplătită. Învățați cum să spuneți povești și veți constata că un univers întreg de iubitori de povești vă va cădea la picioare. Învățați cum să spuneți povești și nu veți duce niciodată lipsă de audiență.

Ce NU este o povestire

O predică – Predicatorii buni nu sunt neapărat și cei mai buni povestitori.

O succesiune de ilustrații (anecdote) fără vreo legătură între ele. O povestire trebuie să curgă de la început și până la sfârșit și să aibă o temă dominantă.

Un înlocuitor pentru lecția biblică – Nimeni nu poate găsi viața nouă și să crească prin povestiri. Pentru aceasta avem nevoie de laptele, de pâinea și de carnea Cuvântului. Cu toate acestea, Isus aproape întotdeauna când a vorbit a spus o povestire. (Matei 13:34)

Tipuri de povestire

Miezul povestirii îl constituie personajele sale, interacțiunea dintre ele și felul în care evenimentele afectează dezvoltarea acțiunii și deznodământul. Intriga se poate centra în jurul:

Acțiunii – Va avea eroul sorti de izbândă? (de exemplu: Daniel, Noe sau Ilie pe Muntele Carmel)

Deciziei eroului – Ce drum va decide să urmeze personajul și care va fi deznodământul? (de exemplu: fiul risipitor, lepădarea lui Petru de Isus)

Evoluției personajului – Ce se întâmplă cu caracterul moral sau spiritual al eroului ca urmare a evenimentelor care au loc?

În unele povestiri, pot fi identificate toate aceste trei elemente.

Conținutul povestirii

Orice povestire bună trebuie să provoace anumite emoții. Acest lucru se va realiza prin intermediul conflictului, al suspansului, al situațiilor dramatice sau al cuiva care este iubit sau urât.

Conflictul – David și Goliat, disprețul dușmanului.

Ura – Irodiada cea urzitoare de rele, Ioan Botezătorul cel iubitor, sincer și neînfricat.

Suspansul – Naaman care intră în Iordan de 6 ori. Se va curăți oare cu ocazia celei de-a șaptea intrări în apă? Publicul se bucură când își fac griji. Își va rezolva eroul problema, își va atinge scopul, va ieși din situația respectivă teafăr și nevătămat? Suspansul trebuie menținut și intensificat prin adăugarea unor alte probleme înainte de rezolvarea situației și atunci publicul va putea răsufla ușurat.

Înainte de a începe

Puneți-vă câteva întrebări călăuzitoare.

Cui îi voi spune povestirea? – copiilor, adolescenților, bătrânilor, orbilor sau celor cu un anumit handicap. Povestirea trebuie să fie întotdeauna în concordanță cu natura publicului.

Care este obiectivul meu? – amuzamentul, învățarea, convingerea, evangelizarea? Indică povestirea în mod clar mesajul pe care vreau să îl comunic?

Cum să procedez?

Dacă este o povestire biblică, **rugăți-vă în timp ce citiți Scriptura** până când povestirea vi se întipărește în minte și în suflet. Versiuni diferite ale povestirii pot clarifica subiectul.

Apelați la alte materiale auxiliare prin consultarea dicționarelor și a comentariilor biblice, a atlaselor, etc. Puteți scoate în evidență succesiunea evenimentelor dramatice din informațiile strânse?

Studiați fiecare personaj în parte. Descoperiți din relatare nu numai ce spune personajul, dar și ce face și din ce motiv. Decideți din ce punct de vedere veți spune povestirea, de exemplu relatarea judecării, a răstignirii și a învierii Domnului Isus abundă în personaje, iar fiecare dintre acestea pot fi relatate din perspective diferite.

Alcătuți o schiță a povestirii mental sau pe hârtie și decideți care este începutul, cuprinsul și încheierea, scoțând în evidență zonele de conflict. Remarcile de început și frazele de încheiere au o importanță majoră. Citiți-o de mai multe ori până când veți începe să simțiți și să gândiți asemenea personajelor din povestire.

Spuneți povestirea până o învățați pe de rost. Folosiți timpul din plin atunci când conduceți mașina sau când spălați vasele pentru a repeta povestirea în gând.

Uitați-vă sau ascultați povestiri bune la televizor. Ascultați povestitori renumiți la radio.

Împrumutați casete cu povestiri de la bibliotecă.

Înregistrați-vă pe o casetă spunând povestirea și derulați caseta înapoi ori de câte ori considerați că e necesar pentru a o fixa bine și pentru a rezolva orice fel de probleme legate de tonalitatea vocii sau de alte mici imperfecțiuni în prezentare. Puteți adăuga sau scoate diferite părți pentru a face povestirea și mai captivantă.

Înregistrarea pe o casetă video poate fi utilă pentru corectarea expresiilor faciale și a gesturilor.

Înainte publicului

Simțiți-vă în largul vostru și încercați să vă relaxați. V-ați făcut tema, aveți povestirea întipărită bine în minte și nu aveți de ce să vă faceți griji!!

Vocea

Vă veți folosi vocea cu care v-a înzestrat Dumnezeu care poate avea o tonalitate profundă sau pițigăiată. Ceea ce aveți poate fi dezvoltat. Nu trebuie să vorbiți din gât pentru că vă veți pierde vocea în curând, ci mai degrabă din vârful buzelor. Unii povestitori vorbesc printre dinți sau de-abia dacă își deschid gura și apoi se întrebă de ce își pierde interesul audiența sau chiar este tentată să strige: „Vorbește deslușit!“ Învățați să vă modulați vocea de la un strigăt până la o șoaptă. Dacă ați reușit să captați atenția auditoriului, chiar și o șoaptă va avea efectul scontat.

Faceți să vi se potrivească vocea după personajele din relatare. Petru pescarul nu va avea un accent rafinat. Soldații care L-au răstignit pe Domnul Isus nu vor vorbi manierat și demn, iar Nicodim nu va vorbi asemenea unui supporter înfocat al unei echipe de fotbal.

Dacă vă propuneți să fiți auziți chiar și de persoana de pe ultimul rând, atunci vă vor auzi cu toții.

Gesturile corpului

Expresia facială trebuie să se modifice în conformitate cu emoția pe care doriți să o vedeți realizată la public, de exemplu mânia mulțimii înaintea judecătorului Pilat, căința lui Petru după ce l-a tăgăduit pe Isus sau bucuria ologului când a aflat că poate merge.

Mâinile și brațele trebuie folosite cu scopul de a înfățișa dimensiuni, forme, distanțe.

Picioarele – nu trebuie să rămâneți încremeniți într-un singur loc.

Capul poate fi folosit pentru a accentua dialogul prin întoarcere atunci când vorbește câte un personaj.

Însuflețiți-vă cuvintele

Limba română este plină de verbe și adjective frumoase. Veți aduce o tentă aparte povestirii dacă le veți alege cu grijă.

Verbele – Dacă veți spune că cineva „mergea pe drum“, aceasta nu solicită imaginația, dar, dacă veți spune în schimb că un anumit personaj „înainta poticnindu-se“, „zburda“ sau „se furișă“, aceste verbe stârnesc imediat curiozitatea.

Adjectivele – Dacă spuneți că „acolo era o peșteră“, este o afirmație banală, dar dacă veți spune „acolo era o peșteră neagră ca tăciunele, cu miros respingător și plină de mocirlă“, totul devine real.

Imaginile descriptive – sunt foarte plastice când se spune o poveste fără alte mijloace vizuale la dispoziție. Povestea eliberării lui Baraba este una dintre acele situații care, după ce v-ați documentat despre modul de viață din timpurile biblice, poate fi descrisă după cum urmează: „În închisoarea plină de șobolani și ale cărei trepte de piatră erau mereu pline de noroi, era ținut de săptămâni întregi un criminal cu fața plină de cicatrici, care își aștepta sentința ce se apropia cu pași repezi. O săgeată de soare căzu pe trepte și se auzi o voce spunând: *Baraba, poți să ieși!* Nu visa, era aieva. *Chiar se întâmplă toate astea*, își spuse, în timp ce se chinuia să urce treptele, pentru ca, ajuns sus, să vadă un bărbat pe nume Isus, ce urma să fie răstignit în locul său pentru ca el să fie liber.“

Lucruri pe care să nu le faceți

Nu spuneți povestirea din prima propoziție! – ex: „*O să vă spun acum povestea lui Daniel, care a fost aruncat în groapa cu lei, dar a ieșit de acolo teafăr și nevătămat.*“

Nu vă cereți scuze pentru o relatare biblică foarte mult folosită! – ex: „*O să vă spun acum o poveste pe care ați mai auzit-o de 100 de ori până acum, dar sper să stați liniștiți și să o ascultați.*“
Nu spuneți: „*O să vă spun acum povestea lui Zacheu*“, pentru că majoritatea copiilor o cunosc. În Luca 19 sunt doar 10 versete despre Zacheu, deci va trebui să cercetați să vedeți care era contextul în care trăiau vameșii de pe vremea Domnului Isus și de ce erau detestați aceștia – chiar mai mult decât în secolul XXI!! Ați putea începe povestirea în felul următor: „*Zacheu nu putea să doarmă noaptea, se tot învârtea de pe-o parte pe alta în patul lui. De ce? Pentru că îl muștra conștiința. Romanii care conduceau țara cereau taxe mari și nu îi interesa cum făceau rost de ele vameșii. Angajaseră oameni lipsiți de scrupule, care smulgeau de la oameni mai mult decât cereau ei și băgau banii în buzunarul lor, așa că mulți dintre ei s-au îmbogățit. Zacheu trecea pe la doamna Popescu, pe la domnul Andreescu și pe la domnul Barbu, care avea buticul de la colțul străzii, și le lua mai mulți bani decât trebuia.*“

Cum ați relata povestea lui Noe? A începe prin a spune: „*O să vă spun povestea lui Noe*“, ar însemna că vă pierdeți audiența chiar din prima clipă. Chiar înainte de a menționa numele lui Noe, faceți-i pe ascultători curioși și să se întrebe ce urmează să le povestiți. „*Scuzați-mă, vreau să construiesc un transatlantic în grădina dumneavoastră din spate!*“ *De unde a venit vocea asta, dintr-un vis urât? Vocea se auzi din nou, de data aceasta având parcă lungimea, lățimea și înălțimea navei. Nimeni întreg la minte nu ar construi o navă unde nu este strop de apă, dar iată că Dumnezeu dădea instrucțiuni clare despre loc, mărime și materiale. Promisiunea unei ape mari l-a determinat pe Noe și pe familia lui să se apuce imediat de treabă.*

Nu începeți să predicați!

Nu permiteți să fiți întrerupți din povestit! Nu le permiteți copiilor să vă pună întrebări în timp ce povestiți pentru că aceasta vă va întrerupe șirul gândurilor și va strica restul poveștii. Dacă pun totuși întrebări, spuneți-le cu o voce amabilă: „*O să vă dau răspunsul mai târziu*“. Acest lucru nu înseamnă că nu va fi participare din partea audienței, ci că trebuie ținută sub control.

Nu faceți imediat aplicații, ci lăsați-le mai degrabă pentru sfârșitul povestirii!

Fie introduceți aplicația pe măsură ce spuneți povestirea sau faceți o scurtă pauză și începeți apoi cu aplicația. Isus a procedat la fel când a spus Pilda sămănătorului și a seminței.

Dacă veți folosi mijloace vizuale, nu arătați toate imaginile sau ilustrațiile în PowerPoint sau la retroproiector în primele 5 minute! O persoană curioasă nu se va plictisi niciodată, deci e bine să păstrați câte o imagine până la sfârșitul relatării.

Moduri de a spune o povestire

- Prin **imagini pur descriptive** – îl ajută pe ascultător să își folosească imaginația.
- Prin cuvinte însoțite de un număr limitat de imagini; folosirea ocazională a **cartonașelor cu imagini**.

- **Tablele de scris și flipchart-urile** și chiar și vechile flanelografe pot fi folosite în mod eficient pentru a spune o povestire a cărei durată variază între 5-30 de minute, în funcție de vârsta ascultătorilor. Atunci când spunem povestiri copiilor, numărul de minute în care se poate menține atenția lor este egal cu vârsta lor (ex: un copil de 5 ani va fi atent pentru 5 minute).
- Prin **teatru de păpuși**, când în povestire sunt implicate două sau mai multe personaje.
- Prin **citirea altor povestiri sau poezii**.
- Prin **casete video, DVD** – povestiri realizate în studio.

Activități practice

Activitățile următoare vă vor crește încrederea în **folosirea eficientă a vocii voastre** pentru a spune o povestire.

- Spuneți următoarele cuvinte de fiecare dată cu o tonalitate diferită a vocii: „bună“, „minunat“, „rușinat“, „dezastruos“, „nemaipomenit“, „stupid“.
- Puneți sentiment pentru a accentua diferite cuvinte din fraza următoare: „L-am detestat pe bărbatul care mi-a furat haina mea cea bună!“
- Folosiți diferite pauze de lungime și diferite accentuări pentru a scoate în evidență anumite părți ale frazei următoare: „Drumul lung și obositor de la Ierusalim spre Ierihon șerpuia printre dealuri înainte să dea înspre oraș.“
- Folosiți ritmuri variate în repovestirea relatării despre calmarea furtunii de pe Marea Galileii.

Gândiți-vă la **limbajul trupului** pe care îl puteți folosi în situațiile de mai jos:

- Atunci când spuneți următoarele cuvinte sau sintagme, care este limbajul corpului vostru (al feței, al mâinilor, al capului, al întregului corp): *rușinat, rănit sufletește, șocat de ce s-a întâmplat, îngrozit din cauza omului acelaia, speriat, amenințat, dând înapoi din fața problemei, curios să afle răspunsul?*
- Cum puteți folosi simple expresii ale feței când repovestiți următoarele relatări biblice: hrănirea celor 5000 de persoane, Isus întâlnind femeia de la fântână, Avraam primind promisiunea legământului de la Dumnezeu, Iosif în Egipt și David în fundul peșterii când Saul intră în peșteră?

În ce fel puteți folosi **mijloacele vizuale** pentru a evidenția povestirea și pentru a menține atenția ascultătorilor?

- 👁️ Ce siluete puteți face pentru retroproiector pentru a repovesti relatarea cu Daniel în groapa cu lei? De ce personaje veți avea nevoie? Nu uitați că, în diferite momente ale relatării, eroii sau animalele vor trebui să arate diferit.
- 👁️ În ce fel vă puteți folosi de o serie de semne de circulație pe care să le desenați pe bucăți de carton pentru a spune mesajul Evangheliei unui grup de copii de 10 ani care nu au auzit niciodată despre Domnul Isus?
- 🔊 Aflați cât de mult contribuie *varietatea volumului* la spunerea unei povestiri:
- 👤 Citiți istorisirea din Matei 21:1-11. Încercați să relatați despre intrarea Domnului Isus în Ierusalim călare pe un măgar. Gândiți-vă la episoadele tăcute și la cele pline de zgomot și mișcare. În ce fel puteți folosi diferența în volum pentru a face istorisirea mai captivantă și pentru a crea atmosfera de atunci?

Cărți utile pentru continuarea cercetării acestui subiect

„**Anyone Can Tell A story**“ – Bob Hartman, Lion Publishing
 „**Guide to storytelling: Children’s Ministry** – Ed. Sue Price, Kingsway
 „**Storytelling: A Practical Guide**“ – Lance Pierson, Scripture Union
 „**Storytellers**“ – Andrew Branden, Scripture Union
 „**Storyteller**“ – Heath Butler, Scripture Union

Sunt disponibile mai multe versiuni ale Bibliei sub formă dramatizată. Fiecare personaj din povestire este arătat clar ca și în cazul scenariului unei piese. Puteți adopta diferite tonalități și accente pentru personaje.

„**The Dramatised Bible**“ – Michael Perry, Marshall Pickering

În Marea Britanie sunt trupe de teatru care fac turnee în țară cu „spectacole cu un personaj“ ce conțin monologuri pentru anumite cărți ale Bibliei. Încercați să mergeți la un astfel de spectacol să vedeți cum este repovestită relatarea din Biblie.

© **Campingul Creștin Interconfesional - CCI**

Nici o parte din acest material nu poate fi reprodusă fără permisiune scrisă.